

КРИМИНАЛИСТИЧКО-ПОЛИЦИЈСКИ УНИВЕРЗИТЕТ
ВЕЋУ ДЕПАРТМАНА ЗА КРИМИНАЛИСТИКУ
БЕОГРАД

Одлуком Већа научних области друштвено-хуманистичких и интердисциплинарних, мултидисциплинарних и трансдисциплинарних студија Криминалистичко-полицијског универзитета у Београду 27 број 84/3-2-2021 од дана 06.10.2021. године, на седници одржаној дана 15.10.2021. године, а на основу Предлога одлуке 23 број 80/15-4-2021 од 24.09.2021. године именована је Комисија за преглед и оцену докторске дисертације кандидата **Илије М. Рацића** под насловом „**Организационо прилагођавање полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела у Републици Србији**“ у саставу:

1. Проф. др Зоран Бурђевић, председник, редовни професор Криминалистичко-полицијског универзитета;
2. Проф. др Саша Милојевић, члан, редовни професор Криминалистичко-полицијског универзитета; и
3. Проф. др Милан Шкулић, члан, редовни професор Правног факултета у Београду.

Комисија је темељно прегледала и проучила наведену докторску дисертацију, и на основу изнетог мишљења чланова Комисије Већу департмана за криминалистику достављају следећи:

ИЗВЕШТАЈ
О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији

Илија Рацић од оца Милића, рођен је 18.12.1983. године у Ивањици. Основну школу, а након тога гимназију у Ивањици завршио је 2002. године. Дипломирао је на Вишој школи унутрашњих послова и Криминалистичко-полицијској академији по наставном плану и програму Полицијске академије у Београду. Нарочито се истакао током школовања и студирања, остваривши просек оцена 9,25 што је резултирало добијањем награде од стране министра унутрашњих послова, чиме се уврстио међу три најбоља студента у генерацији.

У 2016. години завршава студије другог степена–специјалистичке академске студије криминалистике на Криминалистичко-полицијској академији у Београду, на смеру „Извршно управљање у систему државне управе“, са просечном оценом 9,88 чиме је стекао стручни назив „Специјалиста криминалиста“. Од 2016. године похађа докторске студије на Криминалистичко-полицијском универзитету у Београду.

Запослен је у Министарству унутрашњих послова од 2006. године, где тренутно обавља послове главног координатора у седишту Дирекције полиције у чину потпуковника полиције. Током рада похађао је више специјалистичких курсева и обука. Сертификовани је тренер за курсеве и обуке које се спроводе у оквиру програма стручног оспособљавања и усавршавања у Министарству унутрашњих послова, и то: курс за анализу ризика и претњи применом методологије полицијско-обавештајног модела и обука за стратешку анализу намењена оперативним и стратешким аналитичарима. Од 2016. године постаје члан „ПОМ тима“, и активно учествује на успостављању и примени полицијско-обавештајног модела у Министарству унутрашњих послова Републике Србије, где је у својству стручног сарадника

учествовао у изради првог српског приручника под називом: „Полицијско-обавештајни модел“. Члан је Стратешке групе за руковођење и управљање у Дирекцији полиције. Са највишим оценама је завршио обуку за оперативни и средњи ниво руковођења у Министарству унутрашњих послова.

Радови у часопису међународног значаја (M24)

Редни број	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, број странице	Категорија
1.	Томашевић. К. & Рацић, И. „Сектор за људске ресурсе у функцији унапређења рада Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова Републике Србије“, <i>Српска политичка мисао</i> , Институт за политичке студије, Београд, 2021, бр. 2, 177-200. Главни и одговорни уредник часописа: Живојин Ђурић. – УДК часописа: 005.96:354.31(497.11) ДОО: 10.22182/spm.7222021. Кључне речи: Сектор за ванредне ситуације, Сектор за људске ресурсе, управљање, људски ресурси, ватрогасац-спасилац.	M 24

Радови у водећим часопису националног значаја (M51)

Редни број	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, број странице	Категорија
1.	Рацић, И. „Значај аналитичких организационих јединица Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије у примени полицијско-обавештајног модела“, <i>Безбедност</i> , Београд, 2018, бр. 3, 138-153. Главни и одговорни уредник часописа: Доц. др Божидар Оташевић. – УДК часописа: 007:351.74/75::343.98, ДОО: 10.5937/bezbednost1803138R. Кључне речи: полицијско – обавештајни модел, Министарство унутрашњих послова, криминалистичко-обавештајне информације, аналитичке организационе јединице.	M 51
2.	Рацић, И. „Ефекти примене полицијско-обавештајног модела у спречавању и сузбијању кривичног дела разбојништва у Републици Србији“, <i>Безбедност</i> , Београд, 2021, бр. 1, 138-153. Главни и одговорни уредник часописа: Доц. др Божидар Оташевић. – УДК часописа: 007:351.74/75::343.98, ДОО: 10.5937/bezbednost1803138R. Кључне речи: полицијско-обавештајни модел, разбојништво, полиција, криминалистичко-обавештајне информације, оперативно планирање.	M 51
3.	Ђурђевић, Z. & Racić, I. „Evaluacija implementacije policijsko – obaveštajnog modela u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije“, <i>Pravni život</i> , Udruženje pravника Srbije, Београд, 2018, knj. 67, broj 9, str. 601 – 610. Главни и одговорни уредник часописа: prof. dr Slobodan Perović. - ISSN 0350-0500, COBISS.SR-ID: 517916604. Кључне речи: policijsko –	M 51

	obaveštajni model, Ministarstvo unutrašnjih poslova, kriminalističko-obaveštajna informacija, evaluacija.	
4.	Томашевић. К. & Раџић, И. „Рад полиције заснован на примени полицијско-обавештајног модела у развијеним земљама са посебним освртом на полицију Републике Србије“, <i>Безбедност</i> , Београд, 2019, бр. 3, 138-153. Главни и одговорни уредник часописа: Доц. др Божидар Оташевић. – УДК часописа:3434+351.74./78(05) YU ISSN 0409 – 2953. Кључне речи: полицијско-обавештајни модел, Intelligence Led Policing, криминалистичко-обавештајни послови, полиција, организациона структура полиције, организационе промене.	М 51
5.	Раџић, И. & Радовић, Н. „Кријумчарење кокаина у Европи од стране балканских организованих криминалних група“, <i>Култура полиса</i> , Нови Сад, 2018, бр. 36, 365-373. Главни и одговорни уредник часописа: професор др Љубиша Деспотовић. – УДК часописа:343.575(4),COBISS.SR-ID: 327124487. Кључне речи: балканске организоване криминалне групе, кријумчарење, илегална трговина, кокаин.	М 51
6.	Radovic, N. & Racic, I. „Production and smuggling of synthetic narcotics by organized criminal groups in the Republic of Serbia“, <i>Journal of Eastern – European criminal law</i> , University of Timisoara, Faculty of law, No. 2/2018, pp. 93 – 101. Editors – in- Chief: PhD Viorel Pasca & PhD Istvan Gal. - ISSN: 2360 – 4964. Keywords: synthetic narcotics, production, smuggling, illegal trade, precursors, narcotics.	М 51

Радови у часопису

Редни број	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, број странице	Категорија
1.	Раџић И. „Примена Полицијско-обавештајног модела у спречавању и сузбијању опојних дрога у Републици Србији“, Тематски зборник радова међународног значаја под називом: „Међународни научни тематски скуп Дрога и наркоманија: правни, криминолошки, социолошки и медицински проблеми“, Палић, 2020, бр. 32. Главни и одговорни уредник зборника: др Ивана Стевановић – ISBN 978-86-80756-33-2, COBBIS.SR – ID 18402569. Кључне речи: полицијско – обавештајни модел, опојне дроге, полиција, криминалистичко – обавештајне информације.	М 14
2.	Racic, I. & Nakic, N. Strategic approach of the Ministry of interior of the Republic of Serbia to combating organized crime“, <i>Thematic conference proceedings of international significance</i> . Vol. 1 / International Scientific Conference "Archibald Reiss Days", Belgrade, 2-3 October 2018. - Belgrade : Academy of Criminalistic and Police Studies, 2018, pp. 465 – 474.Editor-in-Chief: PhD Darko Simovic. - ISBN 978-86-7020-407-2.COBISS.SR-ID: 274928396. Keywords: organized crime,	М 14

	Strategic assessment of the public security, Strategic Po-lice Plan, Serious Organized Crime Threat Assessment (SOCTA), Intelligence-led policing.	
3.	Bošković, A. & Racić, I. „Iregularne migracije u Republici Srbiji sa posebnim osvrtom na krijumčarenje ljudi od strane organizovanih kriminalnih grupa“, <i>Zbornik Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja</i> , Beograd, 2018, br. 2, 259-269. Glavni urednici časopisa: dr Branislava Knežić i dr Ivana Stevanović. – UDK časopisa:343.341-054.72(497.11), 314.117-054.72-027.583(497.11), ISSN 0350-2694,COBISS.SR-ID: 268976652. Ključne reči: iregularne migracije, krijumčarenje ljudi, organizovane kriminalne grupe, migranti, kriminalna aktivnost.	M 52
4.	Ђурђевић, З. & Рацић, И. „Ирегуларне миграције и кривична дела извршена од стране ирегуларних миграната на територији Републике Србије“, <i>Архив за правне и друштвене науке</i> , Савез Удружења правника Србије и Републике Српске и Институт за политичке студије, Београд, 2020, година 115, бр. 3, стр. 31 – 49. Главни и одговорни уредник часописа: проф. др Владан Петров. - ISSN 0004-1270, УДК 34 Број 3/2020, COBISS.SR-ID 578831. Кључне речи: ирегуларне миграције, кривична дела, ирегуларни мигранти, modus operandi.	M53

Чланство у научно-истраживачком раду

1. Члан Управног одбора у *Институту за криминолошка и социолошка истраживања* у Београду; и
2. Члан уредништва научно-истраживачког часописа *Безбедност* у Београду.

Награде и признања

1. *Награда министра унутрашњих послова* у 2007. години за успех током школовања на Вишој школи унутрашњих послова у Земуну;
2. *Захвалница министра унутрашњих послова* у 2018. години за унапређење рада Министарства унутрашњих послова.

Учешће у изради националних стратешких докумената

1. Прва „*Национална процена претње од тешког и организованог криминала (SOCTA) за период 2015 – 2018. године*“;
2. Друга „*Национална процена претње од тешког и организованог криминала (SOCTA) за период 2019 – 2022. године*“;
3. Стручни сарадник у изради првог српског приручника под називом: „*Полицијско-обавештајни модел*“.
4. Прва „*Стратешка процена јавне безбедности за период 2017-2021. године*“;
5. Први „*Стратешки план полиције*“ за период 2017 -2021. године;
6. Уреднику у изради Друге „*Стратешке процене јавне безбедности за период 2022-2025. година*“;

7. Други „Стратешки план полиције“ за период 2022-2025. година;
8. „Стратегија развоја Министарства унутрашњих послова за период 2018 – 2023. године“;
9. „Акциони план за спровођење Стратегије развоја Министарства унутрашњих послова за период 2022-2024. године“;
10. „Оперативна процена јавне безбедности“ из надлежности подручних полицијских управа;
11. „Оперативни плани полиције“ из надлежности подручних полицијских управа.

Учешће у изради регионалних и међународних стратешких докумената

1. „Регионална процена претње од тешког и организованог криминала (SOCTA)“ у оквиру пројекта „Јачање капацитета за стратешку анализу и стратешке процене у управама криминалистичке полиције Министарства унутрашњих послова Србије, Црне Горе и Северне Македоније“;
2. „Стратешка процена претње од организованог криминала за земље југоисточне Европе“ у оквиру Асоцијације шефова полиција Југоисточне Европе „СЕПКА“.

Учешће на пројектима ресорног Министарства

1. Члан Пројектног тима на тему: „Развој полицијско-обавештајног модела“, кроз Програм сарадње шведско-српске полиције СПАП 3;
2. Члан мултиресорне Радне групе у оквиру Твининг лајт Пројекта „Јачање капацитета за имплементацију Националног криминалистичко-обавештајног система“ у Републици Србији која се спроводи уз подршку Европске комисије, кроз Програм сарадње шведско-српске полиције СПАП 3 и Пројекат ИПА 2015.

На основу приложене биографије и увидом у објављене радове кандидата, Комисија закључује да се кандидат Илија М. Рацић у досадашњем истраживачком раду бавио темом полицијско-обавештајни модел, а која је директно везана за тему докторске дисертације. Кандидат поседује потребна знања, вештине и искуство из научне области криминалистика. Рад у оквиру ове дисертације омогућио је кандидату да оствари континуитет у свом истраживачком раду. Студијске посете у иностранству, као и учешће у међународним и националним пројектима представљале су добру основу за реализацију ове дисертације.

Кандидат Илија М. Рацић је у новембру 2016. године уписао докторске студије на Криминалистичко-полицијском универзитету и до септембра 2018. године положио све испите са просечном оценом 9,12. У фебруару месецу 2019. године пред комисијом у саставу: проф. др Обрад Стевановић, проф. др Дане Субошић и проф. др Миладин Нешић одбранио је пројекат докторске дисертације. Студент докторских академских студија Криминалистика и право, Илија Рацић, поднео је пријаву теме докторске дисертације, број 262/3 дана 20.06.2019. године, за одобравање теме докторске дисертације из научне области Криминалистика. Веће научних области друштвено-хуманистичких и интердисциплинарних, мултидисциплинарних и трансдисциплинарних студија (Одлуком 27 број 84/1-3-2019. од 15.07.2019. и изменом и допуном наведене Одлуке 27 број 84/1-4 од 26.3.2021. године) прихватило је тему докторске дисертације под наведеним називом и студенту именovalo ментора проф. др Ненада Радовића и коментатора проф. др Жељка Никача.

У складу са чланом 25. *Правилника о докторским студијама* студент Илија Рацић дана 30.8.2021. године, завршену докторску дисертацију поднео је за оцену надлежном Већу департмана уз прилагање потребних доказа.

Сходно члану 25. став 2 ментор и коментор дана 27.8.2021. године дали су писану сагласност (број 124/6), којом су констатовали да је докторска дисертација студента Илије Рацића подобна за оцену и да студент има објављен најмање један рад који је повезан са садржајем докторске дисертације у коме је он први аутор објављен или прихваћен у за објављивање у водећем часопису националног значаја сходно рангирању часописа које врши надлежно министарство (у вези члана 42. става 3. *Правилника о докторским студијама*) и предложили да се формира Комисија за оцену докторске дисертације. Чланом 27. ставом 1. *Правилника о докторским студијама* извршена је провера оригиналности докторске дисертације и на основу позитивног извештаја (индекс преклапања <1% и индекса цитираности 10,5%), надлежно Веће департмана предложило је надлежном Већу научне области Комисију за оцену докторске дисертације.

Тема докторске дисертације кандидата Илије М. Рацића припада научном пољу друштвено-хуманистичких наука, научној области криминалистика, ужој научној области криминалистика и организација полиције, научној дисциплини криминалистичка оператива и менаџмент у полицији. Написана је на 440 страница прореда једног фонта *Times New Roman*, и при томе има 191600 карактера са размацама. На крају, приложен је и списак литературе који обухвата 194 референци и 12 правних извора. Докторска дисертација кандидата Илије М. Рацића садржи: 220 табела, 96 слика и 9 графикана чија је сврха једноставнији и јаснији визуелни приказ представљених података.

2. Предмет и циљ дисертације

Кандидат у својој докторској дисертацији је имао за циљ примену научно-истраживачких метода, што је допринело идентификацији, научном опису и класификацији основних елемената садржаја и процеса прилагођавања полицијске организације у Републици Србији, чиме је објаснио организационе промене у организационим функцијама, организационој структури и у организационом окружењу полицијске организације, које су неопходне за њено прилагођавање подразумеваним захтевима полицијског рада заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела и којима се може допринети унапређењу квалитета њеног укупног функционисања. При томе, крајњи резултат његовог истраживања односи се на јасно формулисање закључака чијим остварењем се може унапредити функционисање полиције засновано на полицијско-обавештајном моделу и објашњење организационих промена: 1) у управљачким (менаџерским) и извршним функцијама (обављању криминалистичко-обавештајних и обавештајно-аналитичких послова); 2) у организационом дизајну (подели рада, груписању послова у организационе јединице, делегирању ауторитета и координацији активности), регрутацији и селекцији кандидата за запослене, едукацији и мотивацији запослених и у технолошко-техничкој подршци раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу; као и 3) у екстерном и интерном правном оквиру и ставовима јавног мњења и запослених према раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу.

Полазећи од претходно анализираних чињеница, кандидат основне проблеме имплементације полицијско-обавештајног модела у рад полиције у Републици Србији одређује као: 1) проблеме функционалне природе; 2) проблеме структурне природе; 3)

проблеме организационог окружења. Проблеме имплементације полицијско-обавештајног модела функционалне природе, кандидат класификује као: 1) проблеме менаџмента (управљачке функције) и 2) проблеме криминалистичко-обавештајних послова (извршне функције). Проблеме имплементације полицијско-обавештајног модела структурне природе, кандидат класификује као: 1) проблеме организационе структуре; 2) проблеми људских ресурса; и 3) проблеми материјалних ресурса. Проблеме организационог окружења у примени полицијско-обавештајног модела у полицији Републике Србије суштински чине: 1) проблеми непотпуно уређеног и недовољно усаглашеног правног оквира за примену полицијско-обавештајног модела; 2) проблеми политичке, економске, социолошке природе које се односе на могући отпор променама од стране јавног мњења и запослених у Дирекцији полиције; 3) проблеми тајности података, заштите података о личности и доступности података од јавног значаја.

Кандидат закључно констатује да описани проблеми јасно индукују шири проблем непотпуне или недоследне имплементације полицијско-обавештајног модела, пре свега, у функционалне и структурне елементе полицијске организације у Републици Србији, односно проблем неусаглашености тих елемената полицијске организације са подразумеваним захтевима полицијског рада заснованог на полицијско-обавештајном моделу. Полазећи од тога и од чињенице да описани проблеми имплементације полицијско-обавештајног модела у рад полиције у Републици Србији нису довољно или уопште нису теоријски истражени, кандидат је проблем истраживања изразио следећим истраживачким питањем: *„Да ли се (и на који начин) функционисање полицијске организације у Републици Србији може унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела?“*. Тако проблемски постављено истраживање имало је за циљ да се одговорима на наведено питање у научно заснованом поступку идентификују и опишу основни елементи садржаја и процеса прилагођавања полицијске организације у Републици Србији потребама доследне примене полицијско-обавештајног модела, као једног од начина за унапређење њеног функционисања у савременим условима.

Сагласно тако формулисаном проблему, кандидат је предмет истраживања одредио прелиминарно, теоријски, операционално, просторно, временски и дисциплинарно. Прелиминарно одређење предмета истраживања еквивалентно је наслову и гласи: *„Организационо прилагођавање полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела у Републици Србији.“* Теоријско одређење предмета истраживања кандидат је дефинисао знањима која су у вези са његовим прелиминарним одређењем: позната и теоријски проверена, позната и теоријски непроверена, искуствена и непозната знања.

Позната и проверена знања о предмету истраживања односила су се на: 1) појам, разлоге настанка и заступљеност полицијско-обавештајног модела у полицијама развијених држава и у Републици Србији; 2) циљеве, процес и ефекте рада (учинак, резултати, производи) полиције заснованог на полицијско-обавештајном моделу; и 3) проблеме у имплементацији полицијско-обавештајног модела у полицијама Велике Британије, САД, Шведске, Словеније и Хрватске. *Позната и непроверена знања* о предмету истраживања су се односила на претходно идентификоване проблеме у раду полиције засноване на полицијско-обавештајном моделу у Републици Србији, које се односе на принципе у примени полицијско-обавештајног модела, међу којима су најзначајнији: етичност, ефикасност, ефективност, економичност, тимски рад, професионализам, научна заснованост, стална евалуација и унапређење квалитета

криминалистичко-обавештајног процеса и информација. *Искусвена знања* о предмету истраживања су обухватила потешкоће у примени полицијско-обавештајног модела које су функционалне и структурне природе, односно оне које су последица организационог окружења. *Потешкоће функционалне природе* у примени полицијско-обавештајног модела су се односиле на: 1) проблеме планирања; 2) проблеме прикупљања података и информација; 3) проблеме обраде прикупљених података и информација; 4) проблеме анализе прикупљених, обрађених података и информација; 5) проблеме израде и достављања криминалистичко-обавештајних информација; 6) проблеме захтева за израду криминалистичко-обавештајне информације; 7) проблеме одлучивања о спровођењу оперативно-полицијских послова и 8) проблеме праћења, евалуације и управљање квалитетом.

Потешкоће структурне природе у примени полицијско-обавештајног модела су се односиле на: 1) организационе јединице и радна места за примену полицијско-обавештајног модела; 2) висок ниво децентрализације аналитичких функција; 3) висок ниво расипања ресурса, односно преклапања одговорности организационих јединица; 4) низак ниво хоризонталног комуницирања у области криминалистичко-обавештајног рада; 5) недостатак централизоване организационе јединице која координира криминалистичко-обавештајним пословима на сва три организациона нивоа (централном, регионалном и локалном); 6) неодређен појам аналитичких послова; 7) проблеме регрутације и селекције запослених за обављање криминалистичко-обавештајних послова; 8) проблеме мотивације запослених у примени криминалистичко-обавештајних функција; 9) проблеме координације аналитичких организационих јединица; 10) оквир обуке за потребе полицијско-обавештајног модела; 11) евалуацију обуке; 12) проблеме спровођења програма сталног стручног усавршавања; 13) проблеме информационе неповезаности аналитичких организационих јединица; 14) проблеме локалних база података; 15) недостатак централизоване платформе за размену података између државних органа у циљу супротстављања тешком и организованом криминалитету и 16) проблеме прикупљања података који се мултипликују, преплићу, истовремено обрађују у више процеса.

Потешкоће организационог окружења у примени полицијско-обавештајног модела суштински су чиниле: 1) проблеми непотпуно уређеног и недовољно усаглашеног правног оквира за примену полицијско-обавештајног модела; 2) проблеми политичке, економске, социолошке природе који се односе на отпор запослених у Дирекцији полиције и 3) проблеми тајности података, заштите података о личности и доступности података од јавног значаја.

Непозната знања о предмету истраживања су се односила на: 1) садржај и процес прилагођавања полицијске организације у Републици Србији потреби њеног оптималног (ваљаног) функционисања заснованог на примени полицијско-обавештајног модела; 2) на могуће подстицаје и отпоре таквом организационом прилагођавању полиције и 3) промену организационе структуре и ефекте тог прилагођавања, посебно у погледу квалитета израде и квалитета коришћења криминалистичко-обавештајних информација у раду полиције. *Непознати садржаји* су се односили на следеће појмове: 1) ефекти (резултат, учинак) организационог прилагођавања функционалних елемената полицијске организације, ради ефикасног управљања квалитетом криминалистичко-обавештајних информација и криминалистичко-обавештајним процесом; 2) ефекти (резултат, учинак) организационог прилагођавања структуралних елемената полицијске организације и 3) ефекти (резултат, учинак) организационог прилагођавања правног оквира потребама примене полицијско-обавештајног модела.

Просторни обухват предмета истраживања, кандидат је укључио подручје Републике Србије, Велике Британије, Шведске, САД-а, Словеније, Хрватске, Северне Македоније и Црне Горе. Емпиријско истраживање кандидат је спровео на територији Републике Србије (осим територије Аутономне Покрајине Косово и Метохија), Шведске, Северне Македоније и Црне Горе, на репрезентативном узорку запослених заснованом на критеријумима њиховог службеног статуса, радног искуства у примени полицијско-обавештајног модела, стварне и месне надлежности, врсте и надлежности организационих јединица у којима су запослени. Репрезентативни узорке, кандидат је поделио на следеће групе: 1) у полицији Шведске, то су: руководиоци регионалне групе за руковођење и управљање за област Малмеу; оперативни полицијски службеници; стратешки и оперативни аналитичари регионалне полицијске управе у Малме; 2) у полицији Северне Македоније, то су: руководиоци обавештајних и аналитичких јединица Бироа за јавну безбедност; полицијски службеници Бироа за јавну безбедност; и стратешки и оперативни аналитичари Сектора за стратешку анализу и извештавање; 3) у полицији Црне Горе, то су: руководиоци обавештајних и аналитичких јединица Управе полиције; полицијски службеници Управе полиције; стратешки и оперативни аналитичари Сектора криминалистичке полиције; 4) у полицији Републике Србије, то су: руководиоци Стратешке групе за руковођење и управљање и оперативних група за руковођење и управљање; извршиоци на криминалистичко-обавештајним пословима; руководиоци и извршиоци у организационим јединицама Дирекције полиције и аналитичких јединица Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије; запослени у Сектору за људске ресурсе; инжењери и информатичари у полицији Републике Србије; и правници у полицији Републике Србије.

У временском смислу, кандидат је предмет истраживања обухватио период од 2004. до 2019. године. Емпиријско истраживање, кандидат је спровео у периоду од маја до новембра месеца 2019. године.

Кандидат је истраживање реализовао као теоријско-емпиријско, и у његовој реализацији комбиновано су коришћене методе теоријских и методе емпиријских истраживања, односно: филозофске, општенаучне, логичке и емпиријске методе. Из корпуса филозофских метода у истраживању су коришћене: дијалектичка, позитивистичка и структуралистичка метода. Из корпуса општенаучних метода у истраживању користила се: компаративна, историјско-компаративна, статистичка и метода моделовања. Из корпуса логичких метода у истраживању су коришћене: анализа (дескриптивна и експликативна), синтеза, генерализација, апстракција, дедукција, индукција, дефиниција и класификација. Од емпиријских метода у истраживању су коришћене: метода анализе садржаја и метода испитивања применом технике анкетања и технике интервјуа.

Кандидат је водећи рачуна о предмету и циљу докторске дисертације изложио резултате теоријско-емпиријског истраживања применом квалитативних и квантитативних метода. Анализирани су доступни резултати досадашњих истраживања о примени и ефектима примене полицијско-обавештајног модела у раду полицијских организација у развијеним државама, у државама окружења и у Републици Србији, као и о утицају организационог прилагођавања тих полицијских организација потребама примене полицијско-обавештајног модела на унапређење њиховог укупног функционисања. Кандидат је користио одговарајуће научне и стручне радове доступне у научним монографијама, часописима и зборницима радова; документација одговарајућих научно-истраживачких пројеката и пројеката организационих промена у полицији, као одговарајући извори доктринарне и формално-правне природе.

За прикупљање емпиријских података, кандидат је креирао девет различитих анкетних упитника, у којима су, поред општих питања, дефинисана и посебна, прилагођена категорији запослених за које је посебно креиран. Пре тестирања хипотезе истраживања, тестирана је поузданост и ваљаност примењених мерних скала које су коришћене у анкетним упитницима. Поузданост мерних скала тестирана је *Cronbach's Alpha* коефицијентом. Резултати тестирања су показали да су анкетни упитници добре интерне конзистенције за питања мерена Ликертовим скалама (вредновањима од један до пет степени слагања са ставовима из упитника).

Кандидат је анкетирање спровео на узорку од 590 запослених, од чега су 419 мушког пола, што чини 71% од укупног броја запослених и 171 женског пола, што чини 29% од укупног броја запослених у полицијама Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске ($\chi^2 = 104,24$; $df = 1$; $p < 0,001$). Запослени су изабрани методом диспропорционалног стратификованог узорка базиране на одређеним критеријумима које обухватају: професионалне и искуствене карактеристике у свакодневnoj примени полицијско-обавештајног модела у оквиру организационих јединица које су надлежне за њену примену; стручна и компететна знања запослених у организационим јединицама засноване на примени криминалистичко-обавештајних функција (планирање, прикупљање података и информација, обрада и анализа), изради криминалистичко-обавештајних информација (Стратешка процена јавне безбедности и оперативна процена јавне безбедности, профил безбедносног проблема и профил безбедносно интересантно лица или групе), обуке и едукације запослених на радним местима у оквиру организационих јединица надлежних за непосредну примену полицијско-обавештајног модела.

3. Кратак опис садржаја дисертације

Структуру рада кандидат је методолошки добро, систематично и прегледно поставио и усагласио са хипотетичким оквиром истраживања. Рад је структуриран тако да садржи увод, четири дела (сваки део садржи по две главе и сепаратне закључке након спроведеног теоријско-емпиријског истраживања), општи закључак и литературу. Комисија цени да је кандидат смислено осмислио структуру рада и да ја она у потпуној симетрији са предметом истраживања, дефинисаним циљевима и хипотезама.

У уводу, кандидат детаљно описује теоријска полазишта у истраживању полицијско-обавештајног модела (Србија, Велика Британија, Шведска, САД-а, Словенија, Хрватска, Северна Македонија и Црна Гора), проблем, предмет и циљеве истраживања, хипотетички оквир истраживања, методе истраживања, научну и друштвену оправданост спроведеног истраживања.

У првом делу рада „*полицијско-обавештајни модел и организационо прилагођавање као врста организационих промена*“, предмет теоријско-емпиријског истраживања односио се на: 1) појам, историјски развој и елементе настанка полицијско-обавештајног модела и других сродних модела и концепата полицијског рада; 2) појам, изворе и врсте организационих промена – укључујући посебно организационо прилагођавање, отпоре и управљање организационим променама и 3) утицај организационог прилагођавања полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела на унапређење њеног функционисања, односно на ефекте (резултате, учинак) њеног рада заснованог на полицијско-обавештајном моделу у развијеним државама света, државама и региону и полицији Републике Србије.

Кандидат у овом делу рада теоријски образлаже појам, историјски развој и елементе полицијско-обавештајног модела, чиме је утврдио: 1) да се полицијско-обавештајни модел различито дефинише, али да у суштини подразумева управљање менаџерским и извршним функцијама, по коме криминалистичко-обавештајне информације представљају основ за доношење одлука уз рационално ангажовање ресурса и материјално-техничких средстава; 2) да је полицијско-обавештајни модел настао крајем XX и почетком XXI века у полицији Велике Британије, САД и Шведске, као и у земљама региона из разлога слабости реактивног рада полиције у новим друштвеним околностима и у условима другачијих очекивања заједнице од полицијских агенција; 3) да се основни елементи полицијско-обавештајног модела могу класификовати на функционалне, структурне и елементе односа модела са окружењем; 4) да функционалне елементе полицијско-обавештајног модела чине: циљеви (очекивани ефекти примене); криминалистичко-обавештајни процес и његове процесне функције чијом реализацијом се остварују циљеви; и принципи и начини примене полицијско-обавештајног модела; 5) да структурне елементе полицијско-обавештајног модела чине: организациона структура (радна места – руководиоци и извршиоци процесних функција (подела рада), организационе јединице основане за примену полицијско-обавештајног модела (груписање послова), нивои одлучивања (делегирање ауторитета) и начини координације активности у примени полицијско-обавештајног модела у полицијској организацији); људски и материјални ресурси; и интерни прописи; 6) да елементе односа полицијско-обавештајног модела са интерним и екстерним окружењем чине интерни и екстерни правни оквир, однос запослених према примени полицијско-обавештајног модела, законитост, етичност и интегритет запослених, мултисекторска сарадња и координација активности са грађанима и сарадничким институцијама; 7) да полицијско-обавештајни модел карактеришу одређене сличности са сродним моделима и концептима проактивног полицијског рада, као што су: концепт рада полиције у заједници (*Community Oriented Policing - COP*), проблемски оријентисани рад полиције (*Problem Oriented Policing – POP*) и рад полиције усмерен на криминална жаришта (*Hot spots policing – HSP*), а које се огледају кроз повећању безбедности заједнице и усмерености полицијског рада на приоритетне безбедносне проблеме. Разлика у примени полицијско-обавештајног модела у односу на напред наведене проактивне моделе рада се односи на надоградњу недостајућих елемената, као што су: усмерено прикупљање података и информација, спровођење стратешке анализе и процене, доношење одлука на основу изражених криминалистичко-обавештајних информација, евалуација процеса и резултата (учинка), управљање квалитетом и функција стратешког, оперативног и тактичког планирања.

Поред тога, кандидат теоријски образлаже појам организационих промена и управљање организационим променама, чиме је утврдио је: 1) да се организационе промене могу дефинисати као процес проактивне или реактивне трансформације или прилагођавања организације постојећим или будућим променама (ситуацијама, условима, потребама, очекивањима, захтевима или ограничењима) у интерном и екстерном (политичком, економском, социолошком, технолошком, правном, еколошком) окружењу, са циљем њиховог ефективног и ефикасног пословања, односно опстанка, раста или развоја компатибилног са условима и захтевима променљивог окружења; 2) да се организационе промене могу разврставати, поред осталог, и према критеријуму циља на трансформационе промене које подразумевају организациони развој и на адаптивне промене које подразумевају организационо прилагођавање промена у екстерном окружењу; 3) да су у организационој теорији потврђени различити екстерни и интерни

извори промена или подстицаји променама, али и отпори променама организационе и личне природе, због чега је њима неопходно управљати.

Кандидат је у првом делу дисертације спровео теоријско-емпиријско истраживање утицаја организационог прилагођавања полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела на унапређење њеног функционисања на релевантном узорку испитаника из полиција Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске. Кандидат је сумарно дошао до закључка да се функционисање, односно ефективност и ефикасност полицијске организације у полицији Републике Србије може унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на примени полицијско-обавештајног модела, сходно резултатима који су приказани у дисертацији.

У другом делу рада *„организационе функције и рад полиције заснован на полицијско-обавештајном моделу“* предмет теоријско-емпиријског истраживања односио се на управљачке и извршне функције у раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу.

Кандидат је спроведеним резултатима теоријског истраживања појма, врсте, циљева и ефеката управљачких функција, утврдио да се управљачке функције класификују на: 1) стратешко планирање и оперативно планирање; 2) захтев за израду криминалистичко-обавештајне информације; 3) одлучивање (централизовано и децентрализовано); 4) праћење спровођења одлука; и 5) управљање квалитетом (евалуација). Кандидат је теоријски образложио да се управљачке функције у раду полиције применом полицијско-обавештајног модела у полицији РС спроводе применом израђених криминалистичко-обавештајних информација у којима се идентификују безбедносни приоритети, који представљају основ за спровођење прве функције под називом планирање (стратешко и оперативно). Спроведеним резултатима теоријског истраживања појма, врсте, циљева и ефеката извршних функција, кандидат је утврдио да се извршне функције класификују на: 1) прикупљање; 2) обраду; 3) анализу; и 4) достављање података и информација.

Кандидат је спровео теоријско-емпиријско истраживање управљачких и извршних функција на релевантног узорку испитаника из полиција Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске. Кандидат је сумарно дошао до закључка да се функционисање полицијске организације у Републици Србији може унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени ПОМ-а, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеним управљачким (менаџерским) и извршним функцијама, којима се може допринети квалитетнијој изради и употреби криминалистичко-обавештајних информација.

У трећем делу рада *„организациона структура и рад полиције заснован на полицијско-обавештајном моделу“* предмет теоријско-емпиријског истраживања односио се на: 1) организациони дизајн полиције за потребе примене полицијско-обавештајног модела; и 2) људске и материјалне ресурсе полиције за потребе примене полицијско-обавештајног модела.

Кандидат је спроведеним резултатима теоријског истраживања установио да се организациона структура заснива на дизајну основних структурних параметара: 1) подели рада (на мање групе сродних послова, радна места и микро-структура); 2) груписању послова (у организационе јединице – мезо, макро и инфра-структура); 3) делегирању ауторитета (нивои одлучивања) и 4) координацији.

Кандидат је спровео теоријско-емпиријско истраживање дизајна основних структурних параметара на релевантном узорку испитаника из полиција Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске, где је сумарно дошао до закључка да се функционисање

полицијске организације у Републици Србији може унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, односно одговарајуће (организационе) промене у њеној структури, укључујући посебно промене у дизајну основних структурних параметра. Те промене подразумевају реструктурирање организационих јединица Дирекције полиције (надлежне за обавештајне и аналитичке послове) и образовање централизоване организационе јединице чија би надлежности била координација рада полиције у обављању криминалистичко-обавештајних послова на централном, регионалном и локалном нивоу.

Поред тога, кандидат је спроведеним резултатима теоријског истраживања појма, врсте, циљева и ефеката управљања људским ресурсима, утврдио су функције управљања људским ресурсима у примени полицијско-обавештајног модела односе на: 1) планирање; 2) регрутовање; 3) селекцију; 4) социјализацију; 5) обуку; 6) мотивацију; 7) оцењивање; и 8) управљање материјалним ресурсима.

Кандидат је спровео теоријско-емпиријско истраживање функција управљања људским ресурсима на релевантном узорку испитаника из полиција Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске, где је сумарно дошао до закључка да се функционисање полицијске организације у Републици Србији може унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у планирању, регрутовању, селекцију, социјализацију, обуку, мотивацију, оцењивање и управљању материјалним ресурсима и у технолошко-техничким условима за њихово обављање.

У четвртном делу рада *„организационо окружење и рад полиције заснован на полицијско-обавештајном моделу“* предмет теоријско-емпиријског истраживања односио се на интерно и екстерно организационо окружење у раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу.

Кандидат је спроведеним резултатима теоријског истраживања појма, врсте, циљева и ефеката интерног организационог окружења, утврдио да интерно окружење обухвата: 1) интерни правни оквир; 2) однос запослених према примени полицијско-обавештајног модела; 3) законитост, етичност и интегритет запослених. Такође, кандидат је спроведеним резултатима теоријског истраживања појма, врсте, циљева и ефеката екстерног организационог окружења, утврдио да екстерно окружење обухвата: 1) екстерни правни оквир; и 2) однос грађана и јавног мњења према примени полицијско-обавештајног модела.

Кандидат је спровео теоријско-емпиријско истраживање интерног и екстерног организационог окружења на релевантном узорку испитаника из полиција Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске, и сумарно закључио да се функционисање полицијске организације у Републици Србији може унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеном интерном и екстерном (организационом) окружењу, интерном правном оквиру, екстерној размени података и информација, ставовима грађана о раду полиције у примени полицијско-обавештајног модела, односно о формализацији тога рада.

Увидом у списак литературе, може се констатовати да је кандидат извршио квалитетан избор домаће и иностране литературе која му је омогућила решавање пројектом утврђених проблема истраживања, потврђивање или оспоравање постављене хипотезе и остваривање постављених циљева истраживања.

4. Хипотетички оквир истраживања

Хипотетички оквир истраживања одређен је тако да је садржао општу, четири посебне и шест појединачних хипотеза, са пописом одговарајућих индикатора који су послужили за њихову проверу.

Кандидат је дефинисао општу хипотезу која гласи: *„Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеним функцијама, у њеној структури и у њеном (организационом) окружењу“.*

На основу опште хипотезе, кандидат је дефинисао, посебне и појединачне хипотезе. Прва посебна хипотеза гласи: *„Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела“.*

За верификацију (потврђивање или оповргавање) прве посебне хипотезе користили су се следећи индикатори:

- резултати теоријског истраживања (теоријски ставови) се односе: 1) на појам, време и разлоге настанка ПОМ-а и других сродних модела и концепата полицијског рада; 2) на појам, изворе и врсте организационих промена – (укључујући посебно организационо прилагођавање), отпоре и процес управљања организационим променама и 3) на утицај организационог прилагођавања полиције потребама примене ПОМ-а на унапређење њеног функционисања, односно на ефекте (резултате, учинак) њеног рада заснованог на полицијско-обавештајном моделу у развијеним државама света, државама окружења и у полицији Републике Србије.

- вредносни ставови запослених (у полицијама Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске), који се односе на организационо прилагођавање као врсту организационих промена и на утицај организационог прилагођавања полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела на унапређење њеног функционисања, односно на ефекте (резултате, учинак) њеног рада заснованог на полицијско-обавештајном моделу у Србији, Шведској, Северној Македонији и Црној Гори.

Друга посебна хипотеза гласи: *„Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеним управљачким (менаџерским) и извршним функцијама“.*

Прва појединачна хипотеза гласи: *„Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеним управљачким (менаџерским) функцијама, укључујући посебно промене у планирању, захтевима за израду криминалистичко-обавештајне информације, одлучивању о спровођењу, праћењу спровођења и управљању квалитетом спровођења оперативно-криминалистичких послова, којима се може допринети квалитетнијој изради и употреби криминалистичко-обавештајних информација“.*

За верификацију (потврђивање или оповргавање) прве појединачне хипотезе користили су се следећи индикатори:

- резултати теоријског истраживања (теоријски ставови) који се односе на садржај, носиоце и ефекте (резултати, учинак, криминалистичко-обавештајне информације) управљачких функција (планирање, захтев за израду криминалистичко-обавештајне информације, праћење, евалуација и управљање квалитетом) у раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу и сродним моделима, у Републици Србији и у другим државама.

- вредносни ставови запослених о заступљеностима и ефектима (резултати, учинак, криминалистичко-обавештајне информације) управљачких функција (планирање, захтев за израду криминалистичко-обавештајне информације, праћење, евалуација и управљање квалитетом) у постојећем и подразумеваном (промењеном, иновираном, будућем) раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу у Републици Србији.

Друга појединачна хипотеза гласи: „Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеним извршним функцијама, укључујући посебно промене у обављању криминалистичко-обавештајних послова, односно у прикупљању, обради, анализи и достављању криминалистичко-обавештајних података и информација и у изради и достављању криминалистичко-обавештајних информација“.

За верификацију (потврђивање или оповргавање) друге појединачне хипотезе користили су се следећи **индикатори**:

- резултати теоријских истраживања (теоријски ставови) који се односе на садржај, носиоце и ефекте (резултати, учинак, криминалистичко-обавештајне информације) извршних функција (криминалистичко-обавештајних послова) у раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу и сродним моделима, у Републици Србији и у другим државама.

- вредносни ставови запослених о заступљености и ефектима (резултати, учинак, криминалистичко - обавештајне информације) извршних функција (криминалистичко – обавештајни послови) у постојећем и подразумеваном (промењеном, иновираном, будућем) раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу у полицијама Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске.

- статистички и упоредни подаци који се односе на узрочно-последичне везе између укупног броја извршених кривичних дела и прекршаја за период од 2014. до 2016. године (период до почетка примене полицијско-обавештајног модела) у односу на укупан број извршених кривичних дела и прекршаја за период од 2016. до 2018. године (период после почетка примене полицијско-обавештајног модела) на подручју месне надлежности 27 подручних полицијских управа у Републици Србији.

Трећа посебна хипотеза гласи: „Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеној структури, укључујући посебно промене у дизајну њених организационих јединица и промене у људским и у материјалним ресурсима“.

Прва појединачна хипотеза гласи: „Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева реструктурирање њених организационих јединица (посебно за обавештајне и аналитичке послове) и образовање централизоване

организационе јединице за координацију рада полиције у обављању криминалистичко-обавештајних послова на централном, регионалном и локалном нивоу“.

За верификацију (потврђивање или оповргавање) прве појединачне хипотезе користили су се следећи индикатори:

- резултати теоријских истраживања (теоријски ставови) који се односе на дизајн организационих јединица полиције које су образоване ради обављања криминалистичко-обавештајних и обавештајно-полицијских послова и које су непосредно или посредно у функцији рада полиције заснованог на полицијско-обавештајном моделу, у Републици Србији и у другим државама, укључујући посебно врсте, називе и број тих организационих јединица (груписање послова), њихов карактер и међусобне односе (делегирање ауторитета и координација), као и број називе и радне профиле радних места у оквиру њих (подела рада).

- вредносни ставови запослених (у полицијама Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске) о постојећем и подразумеваном (промењеном, иновираним, будућем) дизајну организационих јединица полиције које су образоване или би требало да буду образоване за обављање криминалистичко-обавештајних и обавештајно-полицијских послова и које су или би требало да буду непосредно или посредно у функцији рада полиције заснованог на полицијско-обавештајном моделу, у Републици Србији.

Друга појединачна хипотеза гласи: *„Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеним људским и материјалним ресурсима, укључујући посебно промене у образовним и радним профилима, регрутацији, селекцији, социјализацији, обуци и мотивацији запослених за обављање криминалистичко-обавештајних послова и у технолошко-техничким условима за њихово обављање“.*

За верификацију (потврђивање или оповргавање) друге појединачне хипотезе користили су се следећи индикатори:

- резултати теоријских истраживања (теоријски ставови) који се односе на регрутацију и селекцију кандидата за запослене и на социјализацију, мотивацију и обуку запослених у полицији за рад заснован на полицијско-обавештајном моделу, као и на технолошко-техничку подршку обављању криминалистичко-обавештајних послова, односно раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу, у Републици Србији и у другим државама.

- вредносни ставови запослених (у полицијама Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске) о постојећем и подразумеваном (промењеном, иновираним, будућем) систему регрутације и селекције кандидата за запослене, социјализације, мотивације и обуке запослених у полицији за рад заснован на полицијско-обавештајном моделу, у Републици Србији.

- вредносни ставови запослених (у полицији Републике Србије) о постојећој и подразумеваној (промењеној, иновираној, будућој) технолошко-техничкој подршци обављању криминалистичко-обавештајних послова, односно раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу, у Републици Србији.

Четврта посебна хипотеза гласи: *„Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеном интерном и екстерном (организационом) окружењу“.*

Прва појединачна хипотеза: *„Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеном интерном (организационом) окружењу, укључујући посебно одговарајуће промене у интерном правном оквиру о раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу, односно о формализацији тога рада, као и промене у ставовима запослених о том раду, са циљем њиховог придобијања за промене и слабење њиховог отпора према променама уз поштовање њиховог професионалног интегритета и људских права грађана“.*

За верификацију (потврђивање или оповргавање) друге појединачне хипотезе користили су се следећи индикатори:

- резултати теоријских истраживања (теоријски ставови) који се односе на постојећи интерни правни оквир о раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу, односно на формализацију тога рада, као и на ставове запослених о том раду у полицији Републике Србије и у другим државама.

- вредносни ставови запослених (у полицијама Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске) о постојећем и подразумеваном (промењеним, иновираним, будућем) интерном правном оквиру о раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу (о формализацији тога рада), нивоу подршке или отпора запослених према успостављању рада полиције заснованог на том моделу, у полицији Републике Србије.

Друга појединачна хипотеза: *„Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеном екстерном (организационом) окружењу, укључујући посебно одговарајуће промене у ставовима јавног мњења о раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу и о начину рада са екстерним изворима информација у том раду“.*

За верификацију (потврђивање или оповргавање) прве појединачне хипотезе користили су се следећи индикатори:

- резултати теоријских истраживања (теоријски ставови) који се односе на постојећи екстерни правни оквир и на ставове – јавног мњења о раду полиције заснованом на полицијско-обавештајном моделу и о начину рада са екстерним изворима информација у том раду, у Републици Србији и у другим државама.

- вредносни ставови запослених (у полицијама Србије, Црне Горе, Северне Македоније и Шведске) о постојећем и подразумеваном (промењеном, иновираним, будућем) екстерном правном оквиру за рад полиције заснован на полицијско-обавештајном моделу и о нивоу подршке или отпора јавног мњења успостављању рада полиције заснованог на том моделу, у Републици Србији.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Докторска дисертације кандидата Илије М. Рацића, под називом: *„Организационо прилагођавање полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела у Републици Србији“* попуњена је академска празнина и дат је несумњив допринос научној верификацији у области криминалистичко-полицијских, безбедносних и организационих научних дисциплина. У дисертацији се критички сагледава садржај полицијско-обавештајног модела. У том контексту, извршена је

компарација са полицијским организацијама у Великој Британији, САД, Шведској, Словенији, Хрватској, Црној Гори и Северној Македонији у којима је присутан овај модел и на тај начин се дошло до сазнања о најадекватнијем развоју прилагођавања полицијске организације у Републици Србији захтевима доследне примене полицијско-обавештајног модела у њеном раду. У вези са питањем значаја и доприноса докторске дисертације са становништва актуелног стања у научној области, истичемо чињеницу да су ретки радови који указују на организационо прилагођавање полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела, док истраживања у нашој земљи готово да нису вршена. Ако се има у виду, да до сада, у нашој стручној литератури, није на овако свеобухватан начин обрађивана проблематика полицијско-обавештајног модела, онда и дисертација Илија М. Рацића, добија на значају. Може се констатовати, да урађена докторска дисертација, има значај који превазилази научне оквире простора Републике Србије.

Истичемо и чињеницу да је у раду, потврђена општа хипотеза која гласи: *„Функционисање полицијске организације у Републици Србији може се унапредити њеним организационим прилагођавањем подразумеваним захтевима рада полиције заснованог на доследној примени полицијско-обавештајног модела, што подразумева одговарајуће (организационе) промене у њеним функцијама, у њеној структури и у њеном (организационом) окружењу“*.

Кандидат је истраживањем поткрепио полазне хипотезе према коме је одговарајуће прилагођавање организационих функција (управљачких и извршних), организационе структуре полиције (организационог дизајна, људских и материјалних ресурса) и организационог окружења (интерног и екстерног) неопходан предуслов за ефективно и ефикасно успостављање и примену полицијско-обавештајног модела у Републици Србији. То прилагођавање, у основи, подразумева успостављање нове централизоване организационе јединице Дирекције полиције за обављање криминалистичко-обавештајних послова на стратегијском и оперативном нивоу и њену функционалну повезаност са осталим организационим јединицама Дирекције полиције. На такав начин се може допринети унапређењу квалитета њеног укупног функционисања и доследној примени у стратегијском планирању и практичном спровођењу организационих промена у полицијској организацији. Кандидат закључује да практична примена резултата истраживања може допринети придобијању других за промене, слабењу отпора променама и, посебно, изradi квалитетних криминалистичко-обавештајних производа и у њиховој квалитетној употреби у обављању криминалистичко-обавештајних послова. Такође, резултати истраживања могу допринети и унапређењу квалитета (ефективности и ефикасности) укупног функционисања полицијске организације заснованог на полицијско-обавештајном моделу, смањењу стопе криминалитета и других безбедносно угрожавајућих облика понашања, повећаној заштити људских права, а тиме и безбедности уопште и унапређеном интерном и екстерном правном оквиру.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

На основу увида у завршену докторску дисертацију кандидата Илије М. Рацића под називом: *„Организационо прилагођавање полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела у Републици Србији“*, Комисија констатује да је кандидат успешно обрадио постављену тему. Предмет и циљеви истраживања су адекватно постављени, теоријски и методолошки оквир рада кохерентни и утемељени на релевантним научним достигнућима и савременој научној публицистици. Кандидат је у потпуности следио одобрену структуру. Докторска дисертација *„Организационо*

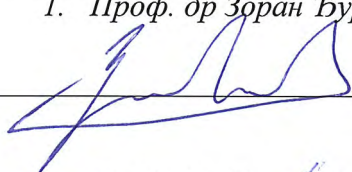
прилагођавање полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела у Републици Србији“, представља савремен, актуелан, релевантан и оригиналан допринос фонду знања из уже научне области криминалистике, односно криминалистичке оперативе и менаџмента у полицији. Сprovedено истраживање, детаљне теоријске анализе, обим коришћене литературе и добијени резултати истраживања недвосмислено указују на квалитет докторске дисертације. На основу свега изложеног, имајући у виду научне резултате истраживања, методолошки оквир, научни и друштвени допринос, Комисија даје позитивну оцену докторске дисертације и Већу департмана за криминалистику, Криминалистичко-полицијског универзитета у Београду

ПРЕДЛАЖЕ

да прихвати позитивну оцену докторске дисертације кандидата Илије М. Рацића под називом: *„Организационо прилагођавање полиције потребама примене полицијско-обавештајног модела у Републици Србији“* и одобри јавну одбрану.

КОМИСИЈА:

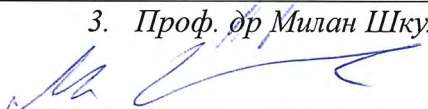
1. Проф. др Зоран Бурђевић, председник

2. Проф. др Саид Милојевић, члан

3. Проф. др Милан Шкулић, члан

У Београду, 23.11.2021. године